

Sisäministeriö
Maahanmuutto-osasto

Laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittäminen

Sisäministeriö on esittänyt 22.6.2021 lausuntopyynnön (VN/6071/2021-SM) laajamittaiseen maahantuloon varautumisen kehittämistä koskevista lainsäädäntömuutoksista.

Lausunnossa pyydettiin kiinnittämään erityistä huomiota valmisteltujen muutosten mahdollisista vaikutuksista lausujan toimialaan ja toimintoihin.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunnon on koostanut pelastustoimi- ja varautuminen vastuualue. Sisältö on laadittu yhteistyössä muiden vastuualueiden sekä viraston johtoryhmän kanssa.

Vastuuviranomainen

Esityksessä laajamittaisen maahantulon varautumisen suunnitteluvastuu esitetään siirrettäväksi ELY-keskukselta Maahanmuuttovirastolle. Esitys on hyvin perusteltu, koska laajamittainen maahantulotilanne on kunta- ja aluehallintorajat ylittävä kansallinen häiriötilanne. Tällöin siihen varautumisesta on tarkoituksenmukaista olla vastuussa viranomainen, jonka toimivalta ulottuu koko valtakunnan alueelle.

Valtakunnallisen varautumisen lisäksi on kuitenkin huolehdittava, että suorituskyky alue- ja kuntatasolla on riittävä laajamittaisessa maahantulotilanteessa, koska se aiheuttaa lisäkuormitusta paikallisesti sosiaali- ja terveys sekä turvallisuusviranomaisille, ympäristöterveydenhuollolle, kunnille sekä elinkeinoelämälle. Mikäli varautumisvastuu on Maahanmuuttovirastolla, on sen asiantuntemus ja edustus oltava käytössä alueellisten riskiarvioiden ja laadintatyössä ja tarvittaessa kuntien ja muiden viranomaisten valmiussuunnittelussa. Tässä katsannossa aluehallintovirasto on Maahanmuuttovirastolle luontainen yhteistyökumppani, koska aluehallintoviraston tehtäviin kuuluu varautumisen ja valmiussuunnittelun ohjaus ja yhteensovittaminen aluetasolla.

Kuriositeettina voidaan todeta, että sisäministeriön johtama alueellisen riskiarvion kehittämishanke on käynnissä ja riskiarvion toteuttamisesta on tulossa tämän vuoden aikana uusi ohjeistus. Maahanmuuttoviraston uusi rooli tulisi sisällyttää alueellisen riskiarvion laadintaprosessista tehtävään kuvaukseen.

Yhteinen tilarekisteri

Esityksen nykytilan kartoituksessa käydään ansiokkaasti läpi laajamittaisen maahantulotilanteen aiheuttamia tilaongelmia. Ongelmat liittyvät tilarekisterien ajantasaisuuteen sekä kuntia velvoittavan lainasäädännön tulkinnanvaraisuuteen. Esityksen tavoitteita ja muutosehdotuksia sisältävässä luvussa tilaongelmaan ei kuitenkaan kiinnitetä huomiota muutoin kuin säilöönoton osalta.

Järjestely- ja vastaanottokeskukset tarvitsevat laajamittaisessa maahantulotilanteessa käyttöönsä tilapäisiä majoitus-, johtamis- ja työskentelytiloja. Sama tilantarve on myös pelastuslaitoksen vastuulla olevassa suojaväestötilanteessa (esimerkiksi tulipalo tai muu suuronnettomuustilanne) sekä sotilaallisen uhan aiheuttamisessa valmiusevakuoinneissa ja alueellisissa väestönsiirtotilanteissa, joita johtaa sisäministeriö.

Laajamittaisen maahantulon varautumisen lainsäädännön uudistamisen yhteydessä tulisi asettaa tavoitteeksi luoda säädöspohja, jossa tilapäiset majoitus-, johtamis- ja työskentelytilat kerättäisiin yhteiseen rekisteriin. Tilapäismajoitusten käytettävyyden arviointiin tulisi osallistua Maahanmuuttoviraston ja pelastusviranomaisten lisäksi ainakin ympäristöterveys-, terveys- sekä sosiaaliviranomaiset sekä SPR (Suomen Punainen Risti). Rekisterin vastuuviranomainen tulisi määrittää ja samalla taata riittävät tiedonsaantioikeudet niille tahoille, jotka omassa toiminnassaan voivat rekisterin tietoja tarvita. Vaikka kaikki tilat eivät ole käytössä eri tilanteissa (esimerkiksi koulut eivät sovellu laajamittaisessa maahanmuutossa käytettäviksi tiloiksi), niin rekisteristä olisi oikein suunniteltuna mahdollista löytää tilat, jotka olisivat monikäyttöisimpiä eri tilanteisiin. Näiden tilojen omistajien kanssa olisi järkevää tehdä myös ylläpitösopimukset, jotka kattaisivat eri käyttötilanteet.

Johtaja

Tommi Laurinen

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

Pelastusylitarkastaja

Sampsa Lintunen

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

Tämä asiakirja ESAVI/23088/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/23088/2021 har godkänts elektroniskt

Laurinen Tommi 05.08.2021 14:01

Lintunen Sampsa 05.08.2021 09:12